



Borbély András

„Etnopolitika” – Mire jó az?

Csoma Botond, az RMDSZ szóvivője és Kolozs megyei parlamenti képviselője egy militáns hangvételű, [YouTube-ra is feltöltött](#) kampánybeszéd-részletben kijelentette, hogy az „etnikai politizálásnak” nincs alternatívája az erdélyi magyarok esetében. Minden olyan politikai elképzelés, amely nem „etnikai alapú”, szerinte „úri huncutság”, a valóságtól elrugaszkodott „ideológia” – állítja.

Ritkán mondja ki egy RMDSZ-es politikus ilyen tisztán és mindenki számára érthetően, hogy mit gondol, és mit tesz.

Ezek szerint az erdélyi magyar politikát nem foglalkoztatja többek között a nemi elnyomás. Vagyis nem foglalkoztatja a megvert, gyerekeiket egyedül nevelő, mélyen alulfizetett (vagy fizetetlen) gondoskodó munkákra kényszerült, mellette még háztáji gazdálkodást végző, esetleg külföldön vendégmunkásként dolgozó férj által segített falusi nők helyzete? A munkaerőpiaci diszkriminációnak, szexuális zaklatásnak, abúzusnak, kizsákmányolásnak kitett, az ösztöndíjából, döntési pozíciókból, és végül is a történelemből kitiltott, kihazudott nők hangja – például – afféle „úri huncutság”, természetellenes és valóságidegen „ideológia”? Ez méltatlan talán a fennkölt és hősi etnikai politizáláshoz?

Ezek szerint az erdélyi magyarság közel 70%-át kitevő kizsákmányolt munkásosztálynak a pusztá léte – a napszámosoktól az ipari munkásokon át az építőiparban dolgozókig, takarítókig, eladókig és így tovább –, akiknek érdekei semmilyen formában nem voltak és most sincsenek képviselve a RMDSZ politikai „programjában”, nos, mindez pusztá „ideológia” és „úri huncutság”? Az ők gazdasági és szociális érdekeik nem számítanak, az ők és a gyermekeik jövője nem számít? Talán az osztálypolitika, a munkások érdekvédelme és jogai, a mindennapos kizsákmányolás és a megalázás kül- és belföldön, az is „úri huncutság”? Ez a mi politikai elitünk „nézőpontja”? Tényleg ilyen szinten csőlátásban vannak?

Ezek szerint az erdélyi magyarság etnikailag homogén? Nincsenek benne magyarul beszélő cigányok, örmények, zsidók, többes identitású, vagy etnikailag vegyes családok? Nincsenek olyanok akár, akik egyszerre románok és magyarok? Az erdélyi magyarságot talán nem érintik a rasszista sémák és az intézményes rasszizmus megnyilvánulásainak tömkelege? És miközben kirekesztőek vagyunk a romákkal szemben, erdélyi magyarként, kelet-európaiságunkban talán mi is nem „piszkosfehérek” vagyunk, kirekesztve a „nyugati fehér” privilégiumokból?

Az erdélyi magyarok Csoma Botond szerint tényleg pusztán egy dimenzió szerint élnek? Egyetlen dimenzió mentén határozhatók meg: azzal, hogy nem románok?

Nálunk nincsenek gyerekeket kínzó intézmények?

Nálunk nincsenek érvényben gyerek- és nőalázó „családmodellek”?

Minket nem érint az ökológiai krízis?

Talán van szabad, anyagilag független sajtónk, nyilvánosságunk?

Bennünket nem érint a lakhatási válság? Immunisak vagyunk a gyalázatos tőkefelhalmozásnak, privatizációnak és tőkekoncentrációnak kitett lakásbizniszre, mivel rengeteg szociális lakásunk és lakásszövetkezetünk van?

Az összeomló közintézmények a mi gyermekeinket nem temetik maguk alá?

A mi gyermekeinket nem érinti, hogy a szexuális kihasználást évtizedek óta elnézik a közintézmények?

A „mi magyarjainkat” nem érinti, hogy rassz- és szociális kód alapján szegregál az állam? Ebben a rendszerben tényleg jól megvannak azok, akik falun, ne adj Isten telepeken, a külvárosokban, vagy a szórványban élnek, és magyarságuk miatt nem pusztán a szimbólumhasználat terén éri őket sérelem, hanem szociális hátrányokat is elszenvednek?

Vannak szakszervezeteink, amelyek a magyar munkások érdekeit védik?

Nekünk, pusztán „magyarságunkból” adódóan, van a piaci hátrányokat kiegyenlítő szociálpolitikánk?

Nálunk működik a női jogvédelem?

Nálunk érvényesülnek a diákjogok?

A magyar nyelvű oktatás más, mint az országos? Azonos minőségű oktatást kapnak a falvakban és a városokban élők?

Nekünk vannak működő, tömegeket műveltséghez juttató közművelődési intézményeink, kiadóink? Számunkra adott a valóságmegismerés? Adott a problémák napi szintű megvitatását lehetővé tevő sajtó?

Egyetemi és kutatói rendszerünk elkötelezett a társadalmi problémák és az igazság megismerésében?

Nekünk adva van az erőszakprevenció?

Nekünk van méltányos lakáspolitikánk?

Van ösztöndíjrendszerünk, amely nem a már amúgy is jó helyzetben lévőket juttatja újabb privilégiumokhoz, hanem kompenzálja a szociális hátrányokból adódó esélytelenséget? Miközben a demográfiai fogyástól rettegünk, nem jut ebek harmincadjárja a meglévő tehetség és a teremtőképesség?

Nekünk van olyan szociális/közösségi gazdálkodási modellünk, amely fel van készítve a természetkizsákmányoló kapitalizmus soron következő válságára?

Van humánus gyermekvédelmi rendszerünk?

Van külön bejáratú professzionális szociális ellátásunk, beteg- és idősgondozásunk, tehetséggondozásunk minden településen?

Van egyenlő módon hozzáférhető egészségügyi rendszerünk, amely nem tesz különbséget szegények és gazdagok között?

Itt nálunk senki nem hal bele abba, ahogyan élnie kell? Nálunk tiszta az udvar és rendes a ház?

Mindez már mind megvan nekünk?

Most már tényleg, de tényleg csak egy kicsivel hatásosabb, militánsabb etnikai politizálásra van nekünk szükségünk? Tényleg ez az, amiben hiányt szenvedünk? Higgyük el, amit az RMDSZ szóvivője mond, hogy ez nem a közel 35 éve ismételt, beakadt és rég lejárt lemez?

És végül egy költői kérdés: vajon ez az egész egydimenziós „etnikai politizálás” nem olyan kicsit, mintha egy marok fonnyadt csihánnal csapkodnánk a saját csóré ülepünket?